

партій товару, кожній з яких присвоюється номер. Під цим номером лот із зазначенням характеристик товару заноситься до каталогу аукціону.

Історично склалося, що багато аукціонів постійно скликалися в одному і тому ж місці, тому ці місця проведення почали називати аукціонними домами. Таким чином найбільшими аукціонними домами є Sotheby's (Лондон/Нью-Йорк), Christie's (Нью-Йорк), Bonhams (США, ПАР, Австралія, Гонконг), Dorotheum (Відень). Міжнародні торги (тендери) також є змагальною формою купівлі-продажу товарів, за якої покупці оголошують конкурс для продавців на постачання товару з певними техніко-економічними характеристиками. Міжнародні тендери є найбільш поширеним способом розміщення замовлень на будівництво об'єктів виробничого і невиробничого призначення, поставку машин і обладнання, виконання науково-дослідних та проектних робіт, вони також застосовуються для вибору іноземного партнера при створенні спільного підприємства. Найбільш виразними сучасними тенденціями у розвитку міжнародної тендерної торгівлі є зростання числа учасників, збільшення кількості торгів на будівництво комплексних об'єктів, на нові види машин, обладнання, нові технології, інженерно-консультаційні послуги.

А.А. Петриченко
Студ. групи МА-43

Науковий керівник -к.е.н., доц. кафедри ММП В.В. Адамик

ПРИНЦИП «ЄДИНОГО ВІКНА» ЯК ЗАСІБ УСУНЕННЯ БЮРОКРАТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ МИТНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

Бюрократичні принципи притаманні системі державного управління економічними процесами у будь-якій сучасній країні. У сфері митного контролю бюрократія відіграє як позитивну (захисту) роль, так і негативну, що проявляється здебільшого у можливості існування явища корупції.

З метою запобігання такій загрозливій особливості митного контролю в Україні, на основі зарубіжного досвіду було запроваджено принцип «єдиного вікна». Дане нововведення призначене для мінімізації контактів працівників митниці та громадян, що суттєво скорочує витрати часу і коштів на бюрократичні процедури та зменшує імовірність корупційних дій. «Єдине вікно» – це така система організації митного контролю, яка дає змогу подавати пакет документів на призначених для перетину кордону товарів або транспортних засобів задля проходження митного огляду, в електронному вигляді, забезпечуючи всі види контролю (митний, санітарно-епідеміологічний, фіто-санітарний, екологічний, радіологічний) завдяки функціонуванню електронного обміну даними. Використання принципу «єдиного вікна» сприяє скороченню часу очікування до чотирьох годин, розповсюджується на всі митні декларації, забезпечує інформацією про перелік і зміст документів, які необхідно підготувати заздалегідь, прискорює ухвалення рішень та зменшує кількість необхідних документів [1].

Позитивним моментом є те, що система може автоматично скеровувати запити до відповідного державного органу задля отримання дозволу, за умови того, що товар, зазначений у митній декларації, підлягає контролю, проте ця функція наразі не працює належним чином. На даний час митниця не має права вимагати від підприємця дозвільні документи в паперовому вигляді, якщо ця інформація є в "єдиному вікні". Це стосується як експортних, так й імпорتنих операцій [2]

Таким чином, замість морально застарілого проставляння печаток і штампів у необхідних документах роблять електронні відмітки у відповідній базі даних. Це, як вже зазначалося, полегшує митні процедури та зменшує час для їх проведення, а також мінімізує зловживання з боку посадовців.

Кількість Митних декларацій, оформлених за принципом “єдиного вікна”, за період з 01 лютого по 10 червня 2018 р. [3]

<i>при імпорті</i> – 243,9 тис. (79,4%) – лідерами є Полтавська митниця ДФС (100,0%), Чернівецька митниця ДФС (98,6%) та Житомирська митниця ДФС (97,3%).
<i>при експорті</i> – 148,7 тис. (87,4%) – лідерами є Луганська митниця ДФС (100,0%), Полтавська митниця ДФС (100,0%), Вінницька митниця ДФС (99,1%).
<i>при транзиті</i> – 8,8 тис. (19,0%) – лідерами є Київська міська митниця ДФС (78,9%), Харківська митниця ДФС (68,6%), Луганська митниця ДФС (50,0%).

Загалом, за цей період 76,7% (401,5 тис.) митних декларацій було оформлено за принципом “єдиного вікна” митних декларацій [3].

Однак, попри всі позитивні результати створення «єдиного вікна», проблема корупції в Україні ймовірно вирішена не буде. Не реорганізована кількість процедур, які необхідно пройти для отримання дозвільних документів на ввезення/вивезення товарів, може призвести до того, що корупційні схеми не зникнуть, а зосередяться в руках однієї-двох осіб, які видаватимуть дозволи.

Таким чином, по-перше, доцільно провести дерегуляцію та максимальне спрощення митного контролю, а також істотно скоротити кількість контрольних процедур, що проводяться на митниці. По-друге, реформування митної сфери потребує оновлення та перезавантаження кадрових ресурсів в митних органах, в тому числі з використанням досвіду реформування поліції та закордонної практики.

1. Міфи і реальність "єдиного вікна" на митниці – Електронний ресурс – Режим доступу : <https://www.dw.com/uk>

2. Чи зменшить "єдине вікно" корупцію на митниці – Режим доступу : <https://biz.nv.ua/ukr/experts/gavrysh/chizmenshit-jedine-vikno-koruptsiyu-na-mitnitsi-2498066.html>

3. Статистика застосування "Єдиного вікна" на митниці (2018) – Електронний ресурс – Режим доступу: <https://www.minfin.gov.ua/news/view/statystyka-zastosuvannia-iedynoho-vikna-na-mytntsi---?category=derzhavna-fiskalna-sluzhba-ukraini-organi&subcategory=mitnicja>

Д. О. Ражик

студ. групи МЕ-46

Науковий керівник – к.е.н., доц. каф. ММП К.О. Дорошкевич

ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ПОСЛУГАМИ УКРАЇНИ

У структурі зовнішньої торгівлі України, починаючи з перших років її незалежності, торгівля послугами посідала важливе місце, забезпечуючи реалізацію її сприятливого гео економічного розташування.

Послуги займають істотну частку в структурі світової торгівлі, в Україні ж спостерігається протилежна ситуація. За даними Держкомстату, станом на 2016 рік на експорт товарів в Україні припадало 79%, а послуги займали 21%. Частка експорту українських послуг у 2017 році становила 0,2% світового експорту і 0,1% світового імпорту. Коефіцієнт покриття експортом імпорту у 2017 році склав 1,96, тоді як у 2015 році цей показник дорівнював 1,76 [1].

Сьогодні вартісний обсяг експорту за всіма видами послуг сягає 5,3 млрд. дол., що становить близько 18% сукупного обсягу експорту. Обсяг імпорту послуг у вартісному вираженні дорівнює 2,5 млрд. дол., а це 8,96% всього обсягу імпорту. Сальдо зовнішньої торгівлі послугами у першому півріччі 2018 року є позитивним і дорівнює 2,8 млрд. дол. [2].

Протягом останніх років основні позиції структури експорту послуг залишилися майже незмінними. У 2017 році серед послуг, що були надані Україною, значну частку від загального обсягу експорту традиційно займали транспортні послуги (54,7%). На експорт послуг у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги припадало 16,4%, послуги з переробки матеріальних ресурсів – 13,3%, ділові послуги – 8,6% [2].

Обсяг експорту збільшився здебільшого за рахунок наданих послуг Російській Федерації (за рахунок зростання послуг трубопровідного транспорту), США (комп'ютерних послуг, повітряного транспорту) та Великій Британії (повітряного транспорту, залізничного, інформаційних послуг) [3].

У структурі імпорту послуг переважали транспортні послуги (22,2%), державні та урядові послуги (19,3%), ділові (15,1%), пов'язані з подорожами (14,5%), пов'язані з фінансовою діяльністю (7,8%), послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги (7,7%) [2].

Найактивніше здійснювали операції з експорту-імпорту послуг підприємства м. Києва, Одеської, Львівської, Миколаївської, Київської, Дніпропетровської, Харківської та Донецької областей [2].

Українська ІТ-індустрія тільки за перше півріччя 2018 року, за даними НБУ, принесла вітчизняній економіці 1,5 млрд. дол. експортної виручки. Це на 29% більше минулорічних показників. При цьому кількість зайнятих у галузі зросла на 30 тис. осіб. В цілому, український ринок ІТ-послуг демонструє стабільно високі темпи росту: за результатами 2017 року обсяг виручки становить 3,6 млрд. дол., а кількість ІТ-спеціалістів склала понад 120 тис. осіб із середнім рівнем оплати праці у 1,8-2 тис. дол. на місяць [4].

Освітні послуги в Україні характеризуються конкурентними перевагами. Для країни характерний високий коефіцієнт покриття населення вищою освітою. Споживчі витрати населення на освіту становили 1,3% усіх витрат у фактичних цінах станом на 2016 рік [1].

За останні роки значно зросла кількість студентів, які виїжджають на навчання за кордон. Понад 50 тис. студентів з України навчаються в одній тільки Польщі, і з кожним роком цей показник стрімко зростає. За даними Державної міграційної служби України, у 2016 році виїхала за кордон 13621 особа, а повернулися лише 1958 осіб. Це негативно впливає на якість освіти, оскільки за кордон виїжджають висококваліфіковані трудові ресурси [2].

Таким чином, варто підсумувати, що торгівля послугами України має стійку тенденцію до зростання не тільки в абсолютному вимірі, а й у відносних показниках. Проте важливим залишається питання подальшого співробітництва України та країн ЄС у сфері послуг, особливо щодо розвитку туризму, транспортних та фінансових послуг, що за обсягами в загальному зовнішньоторговельному обороті займають лідируючі місця.

1. Мельник Т. М. Зовнішня торгівля послугами у контексті постіндустріального розвитку України // *Економіка України*. – 2018. – № 9. – С. 26–36.

2. Особливості зовнішньої торгівлі послугами України з країнами Європейського Союзу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://integrationconference2011.wordpress.com/2011/07/11/hello-world/>.

3. Щербатенко О. Чемоданний настрій. Якими є реальні масштаби української еміграції // *Економічна правда*. – 2017. – 23 січня [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.epravda.com.ua/publications/2017/01/23/618436/>.

4. Експорт комп'ютерних послуг зріс на 29% за 2018 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://dou.ua/forums/topic/25173/>.